

Bundsæk Mølle

{tab=Info}

Den gamle vandmølle fungerer endnu, og i møllestuerne kan du nyde en lækker kaffebuffet. Børnene kan hilse på dyrene og prøve aktiviteter. Fordyb dig i udstillingerne. Gå en tur i Bundsæk Naturpark på den kørestolsvenlige sti gennem mose og skov.

Vandmøllen drejer rundt, og vandets plasken sender dine tanker tilbage til de gode gamle dage. Går du indenfor kan du høre den gamle mølle knirke og knage, når de store møllehjul drejer rundt og maler korn til mel.

Læs mere om årets udstillinger, sommerens aktiviteter, Bundsæk Møllens historie og meget mere.

{tab=Udstillinger}

Årets udstillinger på Bundsæk Mølle

Lykken er…. – ny særudstilling

Hvad har man gennem tiderne forstået ved det at være lykkelig – og hvad er lykken i dag?

”Da tipoldemor var barn”

Se de sjove kig-kasser om livet på en vestjysk gård for 100 år siden.

”Bøddler, tyve og tiggere”

Se udstillingen om Rækkerne i Vestjylland der levede som udstødte og havde deres egne regler, levemåder og sprog.

Få historien om rakkernes barske og spændende liv. Gå en tur i Bundsbæk Naturpark og kig ind i det lille rakkerhus,

hvor Niels Kvembjerg og Mette Mus boede indtil 1932 - som de sidste Vestjyske rakkere. Lån nøglen på Bundsbæk Mølle.

{tab=Historie}

Bundsbæk Mølles historie

Bundsbæk Mølle er opført af herremanden Henrik Lange til Dejbjerglund omkring 1640. Op igennem 1700-tallet var Bundsbæk Mølle søgt af mange møllegæster fra Dejbjerg, Lem, Hanning og Stauning sogne. I 1804 lod mølleren opføre en stenbro over møllebækken.

I årene efter statsbankerotten (1813) fik de fattige i Dejbjerg og Hanning sogne, heriblandt mange rakkere, udleveret mel som fattig-hjælp på Bundsbæk Mølle.

Fra en forpagtningskontrakt af 1837 ved vi lidt om, hvorledes det har været at gæste møllen:

Eieren, som beholder Gaard og Auling, indrømmer Møllegæsterne Adgang for disses Heste og Vogne i Gaarden og Stalden, som derved er indrettet, ligesaa Leilighed til fornødent Ophold for Møllegæsterne Dag og Nat i Møllestuen, samt Brugen af en Seng for disse, samt den hidtil venlige Bispisning, efter Tiid og Omstændigheder, ligesom hidtil er skeet, hvori dog ikke er indberegnet hverken Brændevin eller Kaffe etc., hvilke Deeles Forpagteren selv må bekoste og dermed opvarte efter Behag, dog således at ingen Uorden eller Uroe for Eieren derved foregaar."

I 1841 var Bundsbæk Mølle ramme om en uhyggelig ulykke, der gjorde stort indtryk på egnens befolkning

Den unge møller Laust Nielsen, blev en dag bidt af sin egen hund, der imidlertid var smittet af hundegalskab. Den frygtelige sygdom brød ud hos Laust Nielsen 15 uger efter uheldet. Det fortælles, at skummet stod ham om munden, og at han ville bide alle, der kom ham nær.

Tre dage efter sygdommens udbrud døde Laust Nielsen.

Kort tid efter ramte en ny ulykke Bundsbæk Mølle, idet hele møllegården brændte. Men det lykkedes enken Ane Kirstine at få bygget møllegården op igen. På møllehusets gavl kan vi læse årstallet 1843. Efter genopbygningen fortsatte den økonomiske fremgang på møllen. I 1869 blev stenkisten flyttet, således at præstevejen mellem Dejbjerg og Hanning kom til at passere gennem den nye møllegård. Men i 1882 lod ejeren Niels Iversen møllegården dele op i to ejendomme. Han solgte vandmøllen med 8 tdr. land fra, mens han selv byggede en ny ejendom på de resterende 25 tdr. land.

De store avlsbygninger, som var blevet bygget efter branden, var ikke længere til stor nytte.

Omkring 1900 blev de derfor revet ned, og i stedet begyndte man at bygge en mindre stald i forlængelse af hovedbygningens bryggers. Omkring 1914 forsvandt den gamle møllestue til fordel for et pigekammer og en aftægtslejlighed.

I 1915 blev Bundsbæk Mølle udsat for en vandflod der bortskyllede en stor del af mølledammens dæmning. Møllen tabte nu de fleste af sine kunder og fik dem aldrig mere tilbage. Andreas Jensen, der var møller på Bundsbæk Mølle i denne periode, fik dog repareret digerne, så han under 1.verdenskrig kunne opretholde en rimelig indtjening ved at opstille et benknuseri på møllen og sælge benmel til omegnens bønder, der var ved at opdyrke hede.

Efter verdenskrigens afslutning kom der igen kunstgødning i handelen og mølleren måtte atter se sig om efter nye indtjenings-muligheder. Han købte 10 tdr. land hede til, som han gik i gang med at opdyrke. Samtidig lod han en dynamo installere i møllen, så han kunne levere elektricitet til naboerne. Denne ordning varede til 1948.

I perioden 1948-1975 blev møllen ombygget flere gange og gik mere og mere i forfald.

I 1975 blev møllen overtaget af Skjern Museum, der i 1977 fik hovedbygningen fredet. Ved overtagelsen var stuehuset og vand-møllen i stærkt forfald, så i foråret 1976 gik en håndværker samt en gruppe unge arbejdsledige i gang med restaureringen. Først tog man fat på stuehuset hvor nordfløjen, der var en tilbygning fra omkring 1910, blev erstattet af en mere oprindelig korsbygning, indeholdende bryggers og bageovn.

Vinteren 1978 var møllen i stand til at male mel og således er Bundsbæk Mølle den eneste fungerende vandmølle på Vestkysten fra Varde til Struer.

I 1977 gik man videre med at reetablere avlsbygningerne, der blev revet ned i perioden 1890-1900. Dette skete ved at genopføre en staldlænge og en lade fra en gård, der tidsmæssigt svarede til de forsvundne bygninger. Den sidste længe er en nybygning, der stilmæssigt passer til de genopførte længer.

I 1980 blev Bjørnemosen nord for møllen fredet, hvorved der blev skabt mulighed for etableringen af naturstien gennem mosen.

Stue- og møllehus gennemgik i 1993 en omfattende restaurering, hvor møllen i store træk blev tilbageført til omkring århundredeskiftet.

Møllestuen var i gamle dage opholdssted for møllens gæster, mens de fik deres korn malet. Bag møllestuen er der i dag indrettet et gammelt køkken.

Man kan fortsætte ind i landbageriet, hvor en funktionsdygtig kopi af en gammel bageovn er bygget.

I hovedbygningen er der indrettet kaffestuer, hvor man kan drikke kaffe og smage møllens hjemmebagte brød. Kaffestuen kan også besøges uden for museets åbningstid af grupper efter aftale.

I tilknytning til vandmøllen blev der i 1991 opført en kopi af en lille landsbysmedje. En sådan har tidligere ligget ved Bundsbæk Mølle.

{tab=Aktiviteter}

Sommerens aktiviteter på Bundsbæk Mølle

Der foregår mange aktiviteter på Bundsbæk Mølle i sommeren.

Hver mandag til torsdag i juli og august fra kl. 13-16

Vestjysk Smedelaug smeder i den gamle smedje og Møllelauget maler korn.

Hver mandag i juli og august

Bagerlauget bager i den gamle stenovn.

Det' sker for børn

Hils på ponyer, køer og får. Farvelæg tegninger og se de sjove kigkasser, der viser livet i gamle dage. Leg på legepladsen. Tip en 13'er i udstillingen.

Man.-tors. kl. 13- 16: Få en ponytur (Bestil ved indgangen) og mal dit eget mel.

Pilefletterdag - 18. juli

Vær med når vi fletter pil.

Rakkerspil den 10-12 september

Titlen er i år ”Tyv tror...” og handler om rakkernes moral, etik og ære. Mere information vil komme senere på sommeren.

{tab=Mølletur}

Tag på guidet Mølletur når det passer dig!

Tag på en guidet tur i mølleriets kulturhistorie i dit eget tempo og en dag der passer dig. Download mp3-filerne her på hjemmesiden eller lån en mp3-afspiller på Bundsbæk Mølle. Hør om Bundsbæk Mølle, Skjern Vindmølle og andre møller i Ringkøbing-Skjern Kommune.

{tab=Bundsbæk Naturpark}

I foråret kan du se flotte orkideer i Bundsbæk Naturpark

Gå en tur ad træbroen i Bundsbæk Naturpark, som

er en del af Nationalpark Skjern Å. I foråret kan man opleve 5 fredede orkidearter, og vil man se dem skal man trave en tur i maj og juni. Danske orkideer har både spændende form og farve - og nogle af dem kan sagtens måle sig med de eksotiske arter.

{tab=Kaffestue}

Du kan ikke besøge Bundsbæk Mølle uden at nyde en kop kaffe og kringle i den hyggelige møllestuer, hvor der gennem hele møllens historie er blevet serveret kaffe til møllens mange gæster.

I påsken og pinsen er der stort kaffe-ta-selv-bord til 50 kr.

De øvrige søndage er der forårstilbud på kaffe og kringle til 35. kr.

Bundsbæk Mølle (kaffestue)

Bundsæk Møllegård (kursuskøkken)

{tab=Praktisk information}

Åbningstider på Bundsæk Mølle:

Marts-maj. Søn.- og helligdage Kl. 13-16

Juni.: Søn.-ons. Kl. 13-16

Juli-august. Alle dage Kl. 11-17

Levendegørelse se mere under fanen aktiviteter

September-oktober. Søndage Kl. 13-16

(udvidere åbningstider i uge 42-43)

Uge 42. Alle dage Kl. 11-16 Levendegørelse

De tre første weekender i advent. Lør.-søn. kl. 12-17

Entre:

Voksne Dkr. 40

Fællesbillet med Dejbjerg Jernalder 70 kr.

Børn under 18 år gratis

Find vej

Se google kort og lav vejbeskrivelse

Bundsbæk Mølle

Bundsbækvej 27

6900 Skjern

Telefon 97 36 23 43

{/tabs}